

CI.

Vt tragoediae constant protasi, epitasi et catastrophe, ita tres actus poenitentiae a pontificijs doctoribus constituti sunt: contritio cordis, confessio oris, satisfactio operis. De contritione duos grauissimos errores habuerunt: oportere contritionem sufficientem esse et hanc mereri gratiam seu remissionem peccatorum. Cum autem nemo sciat, quando contritio sit sufficiens, imo cum nulla animi contritio sufficiens esse possit, necesse fuit animos^u relinqu in perpetua dubitatione, an habeant remissionem peccatorum et an placeant Deo. Haec carnifica conscientiarum multipliciter impediuit fidem et inuocacionem.

CII.

De confessione docuerunt enumerationem singulorum delictorum ac praesertim arcanorum facien-[G 3v:]dam esse administrantibus sacramenta et tria horribilia mendacia addiderunt, quod enumeratio mereatur remissionem propter ruborem et verecundiam, quod recitatio sit necessaria, ut possit indici satisfactio et quod remissio pendeat ex conditione enumerationis, quam dixerunt diuinitus praceptam esse. Hae opiniones non solum laquei fuerunt conscientiarum, ut constat multos ambigentes, an satis pure confessi essent, in magnis moeroribus fuisse, sed etiam gloriam Filij Dei multipliciter obscurant.

CIII.

Prorsus etiam falsas esse animaduerti inde potest, quod manifestum est, enumerationem omnium vel paucorum delictorum non esse praceptam iure diuino. Deinde et impossibilem esse, quia valde multa sunt peccata ignorantiae et omissionis, quae homines non intelligunt nec meminerunt ut psalmus inquit: „Delicta quis intelligit?“¹⁶³ Recte etiam Chrysostomus dixit: „Si pudet alicui dicere peccata tua, dicio ea quotidie in anima tua. Non dico, ut confitearis conseruo tuo, ut tibi exprobret. Dicito^v Deo, qui sanat ea.“¹⁶⁴

CIV.

30 Retinemus in nostris ecclesijs petitionem priuatae absolutionis, non ut stabiliamus errores pontificios de confessione, sed propter alias grauissimas causas: Quia cum absolutio fit vox ministerij euangelici priuatim applicans

^u Korrigiert aus „animo“ nach B.

^v Dicite: C.

¹⁶³ Ps 19,13.

¹⁶⁴ Ps.-Johannes Chrysostomos, In psalmum 50 homilia II, in: PG 55, 581.